

Legalne i nielegalne formy redukcji obciążeń podatkowych – wybrane zagadnienia

Legal and illegal forms of reducing tax burdens – selected issues

MARTA CIPKOWSKA, SYLWIA GONTOWSKA, ROBERT KWAŚNIEWSKI

Streszczenie:

Artykuł dotyczy problematyki legalnych oraz nielegalnych form redukcji obciążeń podatkowych. Działania zmierzające do minimalizacji obciążeń podatkowych podejmowane przez podatników mogą mieć charakter legalny polegający na umiejętnym wykorzystywaniu istniejących regulacji prawnych albo charakter nielegalny, którego celem jest redukcja ciężarów publicznych wskutek uchylecia się od opodatkowania lub niezgodnego z prawem obejścia obowiązujących przepisów prawa.

Autorzy w sposób przejrzysty wskazują na legalne formy redukcji obciążeń podatkowych, zaliczając do nich planowanie podatkowe, oszczędzanie podatkowe oraz unikanie opodatkowania, a także omawiają niezgodną z prawem formę redukcji obciążeń podatkowych jaką jest uchylanie się od opodatkowania. W artykule podjęto próbę wskazania granicy pomiędzy legalnymi a nielegalnymi formami redukcji obciążeń podatkowych zwracając szczególną uwagę na metody zwalczania tych zjawisk w rzeczywistości społeczno-gospodarczej.

W kolejnych etapach artykułu wskazano na działania podejmowane przez władze naszego kraju mające na celu uszczelnienie systemu podatkowego i przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom redukcji obciążeń podatkowych. W pracy rozważona została także kwestia oaz podatkowych oraz problematyka unikania podwójnego opodatkowania.

Artykuł powstał w oparciu o analizę aktualnych przepisów prawa powszechnie obowiązującego, orzecznictwa sądów oraz bogatej literatury przedmiotu autorstwa cenionych teoretyków prawa podatkowego i finansowego.

Abstract:

The article deals with the issues of legal and illegal forms of reducing tax burdens. Actions aimed at minimizing tax burdens taken by taxpayers may be legal in nature consisting in skilful use of existing legal regulations or illegal character, aimed at reducing public burdens as a result of evasion or unlawful circumvention of applicable laws.

The authors clearly indicate legal forms of reducing tax burdens, including tax planning, tax saving and tax avoidance, as well as discussing an unlawful form of reducing tax burdens that is tax evasion. The article attempts to indicate the boundary between legal and illegal forms of tax burden reduction paying particular attention to the methods of combating these phenomena in the socio-economic reality.

In the next stages of the article, the actions taken by the authorities of our country aimed at tightening the tax system and counteracting negative phenomena of reducing tax burdens were pointed out. The work also considered the issue of tax oases and the issue of avoiding double taxation.

The article is based on an analysis of current universally binding law, court decisions and rich literature on the subject authored by highly-regarded tax and financial theorists.

Słowa kluczowe:

optymalizacja podatkowa, redukcja obciążeń podatkowych, unikanie opodatkowania, uchylanie opodatkowania, oazy podatkowe

Keywords:

tax optimization, reduction of tax burdens, tax avoidance, tax evasion, tax oases

Bibliografia:**Literatura:**

- Blak Ł., Rudnicki M., *Wewnątrz krajowe środki walki z unikaniem opodatkowania – zarys problemu*, Monitor Podatkowy 2007, nr 8.
- Brzeziński B., *Wprowadzenie do prawa podatkowego*, TNOiK, Toruń 2008.
- Brzeziński B., *Wstęp do nauki prawa podatkowego*, TNOiK, Toruń 2001.
- Dolata S., *Podstawy wiedzy o polskim systemie podatkowym*, Wolters Kluwer SA, Warszawa 2013.
- Głuchowski J., *Oazy podatkowe*, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 1996.
- Głuchowski J., *Polskie prawo podatkowe*, LexisNexis, Warszawa 2002.
- Głuchowski J., *Polskie prawo podatkowe*, LexisNexis, Warszawa 2004.
- Gwóźdź D., *Rozdz. 3 Raje podatkowe* [w:] Mazur Ł. (red.) *Optymalizacja podatkowa*, Wolters Kluwer, Warszawa 2012.
- Hall R.E., Rabushka A., *Podatek liniowy*, Warszawa 2008.
- Iniewski R., Nikończyk A., *Świadomy Podatnik*, Lewiatan, Warszawa 2011.
- Jamroży M., *Planowanie podatkowe działalności prowadzonej poprzez zagraniczny zakład*, „Studia Ekonomiczne / Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach” 2014, nr 198.
- Kalinowski M., *Granice legalności unikania opodatkowania w polskim systemie podatkowym*, TNOiK, Toruń 2001.
- Kozłowska H., *Optymalizacja podatkowa przedsiębiorstwa w dobie kryzysu*, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2011.
- Krzywoń A., *Podatki i inne daniny publiczne w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2011.
- Nita A., *Czynnik czasu w prawie podatkowym*, Arche, Gdańsk 2007.
- Pietrasz P., *Opodatkowanie dochodów nieujawnionych*, Wolters Kluwer, Warszawa 2007.
- Popławski M., *Rozdz. 1.10 Źródła unijnego i międzynarodowego prawa podatkowego* [w:] Etel L. (red.), *Prawo podatkowe. Zarys wykładu*, Difin, Warszawa 2013.
- Skrzydło W., *Konstytucja RP. Komentarz*, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2013, s. 99.
- Wyciślok J., *Optymalizacja podatkowa. Legalne zmniejszanie obciążeń podatkowych*, C.H. Beck, Warszawa 2013.
- Żabka M., *Optymalizacja podatkowa, a oszustwa podatkowe*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego” 2013, nr 61.

Akty prawne:

- Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 200).
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 1036).
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1876).
- Ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. – Prawo dewizowe (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 679).
- Ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (tekst jedn. Dz. U. z 2017, poz. 2226).

Ustawa budżetowa na rok 2017 z dnia 16 grudnia 2016 r. – podpisana przez Prezydenta RP 13 stycznia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r., poz. 108).

Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 997).

Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 998).

Orzecznictwo:

Wyrok NSA w Katowicach z 10.07.1996 r., sygn. SA/Ka 1244/95, CBOSA.

Wyrok WSA w Warszawie z 30.05.2005 r., sygn. III SA/Wa 1/05, CBOSA.

Inne źródła:

Dokument pt. *Działania zwiększające stopień przestrzegania przepisów podatkowych i poprawiające efektywność administracji podatkowej w latach 2014-2017.*

Dokument pt. *Działania uszczelniające system podatkowy w latach 2017-18,* http://www.mf.gov.pl/documents/764034/5874533/20170428_WPFP_2017_2020.pdf.

Projekt ustawy budżetowej na rok 2018 przekazany do Sejmu RP zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 26 września 2017 r., <http://www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow/dzialalnosc/finanse-publiczne/budzet-panstwa/ustawy-budzetowe/2018/projekty-ustawy>.

Sprawozdania roczne z wykonania budżetu państwa za rok 2014, 2015 i 2016, <http://www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow/dzialalnosc/finanse-publiczne/budzet-panstwa/wykonanie-budzetu-panstwa/sprawozdanie-z-wykonania-budzetu-panstwa-roczne>.

<http://doradcapodatkowyonline.eu/pl/artykuly-lista/unikanie-i-uchylanie-sie-od-opodatkowania>.

<http://gww.pl/gww-tax/optimalizacja-podatkowa>.

http://konfederacjalewiatan.pl/aktualnosci/2017/1/_files/2017_05/20170525_informacja_MF_ws._polityki_podatkowej_rz_du.pdf.

<http://ksiegowosc.infor.pl/podatki/urząd-skarbowy/najczestsze-problemy/312587,2,Optimalizacja-podatkowa-czyli-jak-placic-nizsze-podatki-w-firmie.html>.

<http://ksiegowosc.infor.pl/podatki/vat/odliczanie-i-zwrot-podatku/695477,Wyludzenia-VAT-w-Polsce.html>.

<http://www.biuletyn.bdo.pl/biuletyn/podatki-i-rachunkowosc/bdo-podatki-i-rachunkowosc/VAT-i-akcyza/fiskus-ma-plan-na-poprawe-sciagalnosci-podatkow7471.html>.

<http://www.ipip.com.pl/podatki/item/265-unikanie-a-uchylanie-si%C4%99-od-opodatkowania.html>.

<https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-optimalizacja-podatkowa-cele>.

<https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-optimalizacja-podatkowa-obszary>.

<https://www.e-pity.pl/abc-podatki/17-sposobow-na-obnizenie-podatku-pit-2017-plac-mniej-2018/>.